

PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN

ОПРАКОВАНІ ПРЄДХОЗІНО УЧІВА

1. Utvořte genitiv plurálu následujících slov.

Боронá, головá, сторонá, берéза, дорóга, болóто, чередá, дéрево, гíлка, нíрка, лíжка, нíжка, гíрка, лíкоть, кáзка, сóтня, шкóла, фóрма, мáрка, пáпка, кийóк, садóк, край, бáйка.

2. Zjednodušování souhláskových skupin – doplňte podle potřeby chybějící písmena.

Прíстрас...ний, контрác...ний, хвас...нўти, кíлькíс...ний, дóблес...ний, зап'яс...ний, знавіс...нілий, радíс...ний, мас...ний, студén...ський, чéс...ний, хвас...лівий, балác...ний, сер...цéвий, тíж...ня.

3. Utvořte instrumentál singuláru uvedených slov, odůvodněte pravopis.

Педáль, нéнавість, діагонáль, мазь, мідь, віддаль, óбласть, кóристь, záполоч, каламўть, синь, даль, чернь, зéлень, сўхість, пóвість, дáлеч, емáль, спадкóвість, неповтóрність.

4. Doplňte písmeno Г nebo Ğ.

...ўси ...ўчно ...ел...отáли –

...áва всíлася на ...áнку

...оробцї зерно́ клюва́ли.

І сиді́ла там до ра́нку.

...óнять ...ўси ...оробцїв,

Вра́нці ...ўси пробі...áли,

...олубок на ...áнок сів

...áву з ...áнку ...еть про...на́ли.

(А. Камінчук)

(Г. Чубач)

5. Doplňte písmeno e nebo и.

Мат...мáтика, ос...лїтися, ж...брáк, оп...тáти, ж...рáф, нав...сáти, акт...вний, нам...рзáти, ан...қдóт, н...ктáр, тр...вóжний, р...зикува́ти, ет...кéт, бр...ніти, арт...стїчність, ен...ргетїчний, óж...ледь, вёр...ск, акт...віст, розд...рáти, кр...ніця, чёр...во, очїщ...ння, опр...тóмніти, кош...ня.

S VELKÝM počátečním písmenem se píše KAŽDÉ SLOVO
(kromě rodových a druhových pojmů)

1. Vlastní jména, jména po otci, příjmení, pseudonymy, přezdívky, jména domácích zvířat: *Іван Петрович Котляревський, Леся Українка, Данило Галицький, Нестор Літописець, Олександр Невський, Ярослав Мудрий*; také: *Кобзар* (o Tarasi Ševčenkovi), *Каменяр* (o Ivanu Frankovi); *Сірко* (собака); *Сніжинка* (кішка); *Гнідко, Стріла* (коні).

Ve složených příjmeních, pseudonymech a jménech psaných se spojovníkem se s velkým písmenem píše obě části: *Квітка-Основ'яненко, Нечуй-Левицький, Сергеев-Ценський; Жан-Жак, Зиновій-Богдан, Марія-Тереза*.

!!! Různé předložky, spojky apod. uprostřed příjmení a jmen cizího původu se píše s malým písmenem: *Абд ель Керім, Бретон де лос Еррерос, Варнгоген фон Ензе, Кур де Жебелен*.

!!! **Jména a příjmení lidí, jež zobecněla, se píše s malým písmenem:** *донжуан, ловелас, ментор, меценат, робінзон, браунінг* (pistole), *галіфе* (kalhoty), *дизель* (motor), *рентген* (přístroj). Stejně se píše obecné názvy utvořené od vlastních jmen: *бонапартизм, мічурінець, шевченкіана*.

!!! **Jako součást termínů nebo frazeologizmů s malým písmenem:** *езопова мова, ахіллесова п'ята*.

2. Vlastní jména božstev, náboženských pojmů, náboženských knih, mytologických postav, postav v bajkách, pohádkách, dramatických dílech: *Ісус Христос, Мати Божа, Біблія, Аполлон, Афіна, Ахіллес, Будда, Венера, Перун, Ворон, Заєць, Лисиця, Осел, Щука; Лісовик, Мавка, Перелесник; Дід Мороз; Червона Шапочка; Троянда, Хліб*.

3. Astronomické a zeměpisné názvy: *Велика Ведмедиця, Козеріг, Марс, Молочний Шлях, Сатурн, Юпітер, Азія, Антарктида, Балканський півострів, Берингове море*.

!!! *зірка Альтаір, комета Галлея* – druhové pojmy s malým písmenem.

4. Názvy států, autonomních republik, regionů, obcí, řek, ulic apod.: *Україна, Автономна Республіка Крим, вулиця Академіка Павлова, країни Заходу, Близький Схід*.

!!! **Názvy národností a světových stran se píše s malým písmenem:** *араби, ацтеки; росіянка, українець; запоріжці, киянин, львів'яни, захід, південь, північ, схід, норд-ост, південний захід*.

5. Názvy skupin nebo svazů států a nejvyšších mezinárodních organizací (kromě rodových pojmů): *Балканські країни, Співдружність Незалежних Держав, Всесвітня Рада Миру, Міжнародний комітет Червоного Хреста, Організація Об'єднаних Націй*.

6. Názvy nejvyšších státních ukrajinských i mezinárodních funkcí: *Генеральний секретар ООН, Президент України, Голова Верховної Ради України, Генеральний прокурор України, а rovněž nejvyšších státních funkcí jiných států v souladu s požadavky diplomatického protokolu:*

Президент Сполучених Штатів Америки, Прем'єр-міністр Канади.

ALE *президент США, голова уряду Росії.*

7. Názvy zahraničních informačních agentur: *агентство Пренса Латіна, агентство Франс Пресс.*

S VELKÝM počátečním písmenem se píše pouze PRVNÍ SLOVO

1. Názvy autonomních oblastí, obvodů, krajů, okresů apod., ministerstev a jejich hlavních úřadů, orgánů státní moci, úřadů, organizací, politických stran, vzdělávacích zařízení, továren, muzeí, parků, nádraží apod.: Волинська область, Краснодарський край, Новомлинівська сільрада,

Рожищенський район, Державна інспекція Міністерства освіти й науки України, Партія зелених, завод «Протон», Південний вокзал.

!!! názvy stanic metra, zastávek hromadné dopravy se píší v uvozovkách: станція метро «Університет», зупинка «Школа»

2. Názvy kongresů, konferencí, nejdůležitějších dokumentů: Конституція України, Конгрес захисту культури, Потсдамська угода.

3. Názvy historických událostí, epoch, významných výročí, svátků, architektonických památek:

Паризька комуна, Полтавська битва, епоха Бароко (X стиль бароко), День студента, 8 Березня, Міжнародний жіночий день, Золоті ворота; **нázvy náboženských svátků:** Благовіщення, Великдень, Івана Купала, Петра й Павла, Покрова, Різдво.

4. Názvy firem, společností, bank: гіпермаркет «Будмен», банк «Меркурій», компанія «Дженерал електрик», спортивний клуб «Сокіл», оркестр «Віртуози Києва»

!!! **VLASTNÍ NÁZVY SE DÁVAJÍ DO UVOZOVEK.**

Pozor! Nový pravopis 2019

Názvy webů se píší s malým písmenem: *твітер, гугл*; společně s rodovým názvem s velkým písmenem a v uvozovkách: *мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»*, jako názvy právnických osob s velkým písmenem bez uvozovek: *були введені санкції проти Яндексa*.

5. Názvy uměleckých, hudebních a jiných děl, časopisů apod.: *поема «Енеїда», журнал «Трибуна».*

6. Názvy řádů, medailí, vyznamenání: *орден Дружби народів ALE: медаль «За відвагу».*

7. Názvy, značky letadel, automobilů, potravin a jiných výrobků: *літак «Антей», цукерки «Білочка».*

Pozor! Nový pravopis 2019

Názvy výrobních značek strojů, přístrojů apod. se píší v uvozovkách a s velkým písmenem: *автомобіль «Нісан», «Фольксваген».*

Názvy samotných výrobků se píší v uvozovkách s malým písmenem: *«нісан», «вольво»; «боїнг».*

8. Přídavná jména, jsou-li součástí vlastních jmen s významem „něčí“, „nositel něčího jména“: *Шевченківські читання, Нобелівська премія.*

!!! adjektiva se sufixy -івськ-, -инськ- se píší s malým písmenem: *пушкінські рукописи, шекспірівський стиль.*

9. Názvy druhů rostlin ve speciální literatuře: *Антонівка, Білий налив, Сніговий кальвіль, Паперівка (яблуні); Українська глива, Лісова красуня (груші); Рекорд, Узгорка (сливи); Шпанка рання (вишня).*

10. Zkrácené názvy jednotlivých institucí, zkratky vlastních i obecných jmen: *Укркоопспілка, Мінфін, СНД, МАГАТЕ.*

1. Určete správné psaní velkých písmen.

(О, о)стап (В, в)ишня, (В, в)олодимир (М, м)ономах, (Н, н)естор (Л, л)ітописець, (К, к)арл
(С, с)міливий, (О, о)лександр (Д, д)юма (С, с)тарший, (С, с)обака (В, в)еликий (Д, д)жон,
(П, п)ушкіни і (Ч, ч)ехови, (С, с)ин (Б, б)ожий, (К, к)оран, (Т, т)алмуд, (П, п)окрова, (А, а)хіллес, (Г,
г)еракл, (Р, р)усалка, (Ч, ч)ервона (Ш, ш)апочка, (Р, р)ентген, (С, с)узір'я (В, в)еликий (В, в)із, (П,
п)івнічний (Л, л)ьодовитий (О, о)кеан, (С, с)уворови і (Ж, ж)укови, (Г, г)ора (Е, е)верест, (Ж,
ж)овте (М, м)оре, (М, м)ис (Д, д)оброї (Н, н)адії, (В, в)улиця (М, м)аршала (Ж, ж)укова, (Н,
н)ароди (П, п)івночі, (Д, д)алекий (С, с)хід, (С, с)лобожанщина, (Р, р)ада (Б, б)езпеки ООН,
(К, к)абінет (М, м)іністрів (У, у)країни, (С, с)півдружність (Н, н)езалежних (Д, д)ержав,
(В, в)есвітня (Р, р)ада (М, м)иру, (П, п)рем'єр-міністр (У, у)країни, (Г, г)агаріни і (К, к)орольови,
(Г, г)олова (В, в)ерховного (С, с)уду (С, с)получених (Ш, ш)татів (А, а)мерики.